

KILAVUZLUK HİZMETLERİ EMNİYETİNE İLİŞKİN YÖNERGE

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı gemilere verilen kılavuzluk hizmetleri esnasında kılavuz kaptanların ve diğer personelin can ve mal emniyetini artırmaya yönelik usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge, ülkemiz deniz egemenlik ve yetki alanlarında verilen tüm kılavuzluk hizmetlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge, 10/6/1946 tarihli ve 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 478 inci maddesi, 31/10/2012 tarihli ve 28453 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Limanlar Yönetmeliği, 8/1/2020 tarihli ve 31002 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kılavuzluk ve Römorkörcülük Hizmetleri Hakkında Yönetmelik, 10/2/2018 tarihli ve 30328 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Yönetmeliği ile 17/11/2009 tarihli ve 27409 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gemilerin Teknik Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönergede yer alan;

- a) İdare: Denizcilik Genel Müdürlüğünü,
 - b) Kılavuz botu: Kılavuzluk teşkilatlarınca donatılan veya işletilen, kılavuz kaptanların, hizmet verecekleri gemilere transferlerini sağlamak için kullanılan ve resmî belgelerinde gemi cinsi kılavuz botu veya kılavuz gemisi olarak tanımlanan deniz araçlarını,
 - c) Kılavuz kaptan: 10/2/2018 tarihli ve 30328 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Yönetmeliğinde belirtilen kılavuz kaptan yeterlik belgesine sahip olarak yetkilendirildiği alan dâhilinde geminin seyir ve manevrasına yönelik konularda gemi kaptanına, danışmanlık yapan ve seyir ve manevra ile sınırlı olarak gemiye kılavuzluk eden kişiyi,
 - ç) Kılavuzluk istasyonu: Kılavuzluk hizmetlerinin organizasyonunun yapıldığı ve kılavuz kaptanların 24 saat işe ve ibatelerinin sağlandığı merkezi,
 - d) Kılavuzluk teşkilatı: Ülkemiz deniz yetki alanlarında gemilere kılavuzluk hizmeti sağlayan tüm kamu kurum/kuruluşu ile özel ve tüzel kişileri,
- ifade eder.
- (2) Bu Yönergede yer alan, ancak bu maddede yer almayan terimler için ilgili mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalarda/sözleşmelerde belirtilen tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kılavuz Botları, Kılavuz Kaptan Transferi, Emniyeti ve Vardiya Düzeni, Kılavuzluk İstasyonu, Eğitim ve Talimler ile Denetim

Kılavuz botlarına ilişkin kurallar

MADDE 5 – (1) Kılavuz botlarının ulusal ve uluslararası en iyi denizcilik uygulamaları çerçevesinde kabul görmüş, hizmet verilen bölgenin en zorlu deniz ve hava koşullarında en emniyetli şekilde hizmet verebilecek tasarım, donanım ve malzemede ilgili mevzuat hükümlerine uygun inşa edilmiş olmaları ve Ek’te yer alan şartları sağlamaları zorunludur.

(2) Kılavuz botlarının kılavuzluk hizmetini sağlamasında seyir, can ve mal emniyeti açısından tüm sorumluluk öncelikle kılavuzluk teşkilatına aittir. Kılavuzluk teşkilatı bu

doğrultuda kılavuz botunun denize elverişli ve merî mevzuat kapsamında gerekli tüm belgelerini geçerli ve uygun bulundurmaya, bütün ekipman ve donanımının belgelerinin geçerlilik süresince de işlevsel şekilde idame ettirileceğini, buna ilişkin gerekli bakım tutum mekanizmalarını uygulayacağını kabul ve taahhüt eder.

(3) Kılavuz botlarının ulusal ve uluslararası en iyi denizcilik uygulamaları çerçevesinde kabul görmüş; denizden emniyetle kazazede kurtarmaya müsait can kurtarma malzeme ve donanımları ile donatılmış olmaları zorunludur.

(4) Kılavuz teşkilatlarınca kılavuz botları üzerindeki tüm can kurtarma teçhizatının teknik niteliklerine uygun şekilde kontrol edilmesi için bir prosedür oluşturulur. Oluşturulan prosedür kapsamında kılavuz botu kaptanı tarafından gerekli kontroller düzenli olarak yapılır.

(5) Kılavuz botları, Gemilerin Gemiadamları ile Donatılmasına İlişkin Yönergenin Çizelge 9'unda yer alan hizmet gemilerinin gemiadamı ile donatılmasına dair belirlenen gemiadamı sayısına ek olarak en az gemici veya yağcı yeterlikli bir personel ile donatılır.

(6) Kılavuz botunun kumanda mahallinin görüş açısı mutlaka kılavuz kaptan transfer noktalarını rahatlıkla görebilecek şekilde ve yaşam mahallerinden güverteye açılan kaportaları ile havalandırma manikalarının açılma yönü botun pruva istikametine doğru olmayacak şekilde dizayn edilmiş olmalıdır.

(7) Kılavuz botları düz ve yüksek güverteli olmalı, güverte çevresinde parampet olmamalıdır. Güvertenin tüm çevresi gemiye yaslanan botun ve geminin zarar görmemesi için uygun malzeme ile kaplı olmalıdır. Ana güverte yürüyüş alanları emniyetli geçişe uygun genişlikte ve kaydırmaz kumlu şekilde boyalı olmalı; güvertenin kaydırmazlık durumu takip edilmelidir.

(8) Kılavuz botları, gece şartlarında da görüntü alan, yüksek çözünürlüklü net görüntü sağlayabilen, botun pruva, pupa ve borda istikametlerinde aynı anda kayıt yapma özelliği bulunan deniz şartlarında kullanılmaya uygun kamera ile donatılır. Bu kamera kayıtları son 72 saati içerecek şekilde saklanır.

(9) Kılavuz botundaki halat bağlama donanımları emniyetli kılavuz kaptan transfer operasyonunu etkilemeyecek pozisyonda ve tasarımda olmalıdır.

(10) Kılavuz botlarının koltukları; baş, ayak, kol destekli şekilde olmalı ve emniyet kemeri ile donatılmalıdır.

(11) Özellikle hava ve deniz şartlarının zorunlu kıldığı hallerde kullanılmak üzere ve kılavuz kaptanların talebi halinde, kılavuzluk teşkilatlarınca bir adet kılavuz botuna; transferin emniyetle gerçekleşmesi için botun baş omuzluklarında iki köşesi güverteye sabitlenmiş ve tek köşesi yukarı bakacak üçgen şeklinde çelik merdiven ve üzerine platform donatılarak, pilot çarminının deniz seviyesinden yeterince yüksekte ve kılavuz botundan tümüyle neta olmasının sağlanması amacıyla bir donanım kurulabilir.

(12) Bu Yönergenin imzalandığı tarihten sonra inşa izin belgesi düzenlenen veya Gemi Sanayi Veri Tabanı Programı kaydı yapılan kılavuz botları bu Yönergede yer alan kılavuz botlarına ilişkin şartlara ilave olarak aşağıdaki şartları da sağlar:

a) Sevk sistemleri; denize adam düşmesi durumunda pervaneden korunacak şekilde olmalıdır.

b) Kılavuz botu kumanda mahallinin görüş açısı mutlaka yatayda kılavuz kaptan transfer noktaları ile dikeyde gemi bordasındaki pilot transfer düzeneğinin tamamını rahatlıkla görebilecek şekilde dizayn edilmiş olmalıdır.

Kılavuz kaptan emniyeti

MADDE 6 – (1) Kılavuz kaptanlar, ilgili mevzuatı ile bu madde kapsamında belirlenen emniyet donanımları ve iş kıyafeti kullanır. Kılavuz kaptanlar, çarmin basamaklarına basıldığında basamakların hissedilmesine müsaade edecek yapıya sahip, suya düşme durumunda harekete en az engel olacak formda, tabanı kaymaz, petrol türevlerine ve ısıya dayanıklı, koruyucu ve ortopedik özellikli ayakkabı ile kaydırmaz ve su geçirmez iş eldiveni kullanır.

(2) Kılavuz kaptanlar ve kılavuz botu personeli her transferde mevsimine göre kışlık veya yazlık can yeleklerini giymek zorundadır. Can yelekleri ergonomik, Uluslararası Denizde Can Emniyeti Sözleşmesi (SOLAS) tip onayını haiz minimum 150 N'luk yüzdürme yeteneğine sahip, kendiliğinden şişebilen (otomatik) özellikte, ışıklı, düdüklü, reflektör bantlı ve AIS MOB cihazı ile donatılır. Kışlık can yelekleri mont/kaban şeklinde giyilebilir özellikte olabilir. Kılavuz kaptan ve kılavuz botu personelinin bu sorumluluğunu yerine getirmediğinin tespiti ve liman başkanlığına bildirim halinde Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Yönetmeliği kapsamında oluşturulan Gemiadamları Disiplin Komisyonuna sevk edilmek üzere idari işlem tesis edilir.

(3) Kılavuz kaptanlar, hareket kabiliyetini kısıtlamayan, transfer esnasındaki tüm hareketlerini gece de kayıt edecek özellikte ve en az 32 GB dahili hafızaya sahip, IP66 Koruma sınıfında yaka veya kask kamerası ile donatılır.

(4) Kılavuz kaptanlar hizmet esnasında TS EN 12492 standardına sahip kask kullanır.

(5) Kılavuz kaptanlar gece ve gündüz görünür standart renklere sahip, reflektörlü, su geçirmez, çarmıh geçişine uygun, hareket kabiliyetini kısıtlamayan, mevsim sıcaklığına uygun kumaşa sahip yazlık ve kışlık kıyafetler kullanır.

Kılavuz kaptan vardiya düzeni

MADDE 7 - (1) Kılavuzluk teşkilatları tarafından kılavuz kaptanlar ve kılavuz botu personeli için yorgunluk durumu ile kılavuz kaptanların kıdem ve tecrübesi göz önünde bulundurularak vardiya düzeni ve gemi trafik yönetimi planlanır.

(2) Kılavuzluk teşkilatları tarafından kılavuz kaptanların vardiyaları süresince çalışma ve dinlenme saatleri kayıt altına alınır. Denetimlerde manevra saatleri ve çalışma dinlenme saatleri karşılaştırılır.

Kılavuz kaptan transferi

MADDE 8 - (1) Kılavuzluk teşkilatları, kılavuz kaptanın kara/deniz transferi için “kılavuz kaptan emniyetli transfer prosedürü” ve “acil durum yönetim planı” oluşturur. Bu plan ve prosedürler ilgili bölge liman başkanlığına ibraz edilir. Yönetim planı ve transfer prosedürü; kılavuz botu ve kılavuzluk istasyonunda tüm personelin kolayca erişimine imkan sağlayacak şekilde bulundurulur. Emniyet posterleri kılavuz botu ve diğer ilgili yerlerde asılır.

(2) Kılavuz botu güvertesinde hizmet veren personel transfer öncesinde uygun can yeleği ve diğer gereklilikler ile donatılmış vaziyette hazır olur. Bot kaptanı haricinde en az bir personel bot güvertesinde kılavuz kaptanın transferinin emniyetli olarak sağlanmasını temin eder.

(3) Kılavuz botu kaptanı veya kılavuz kaptan; botun gemiye teması esnasında veya kılavuz kaptanın gemiye transferi öncesinde gemi tarafında herhangi bir uygunsuzluk tespit ederse derhal gemi kaptanına bildirir. Uygunsuzluk düzeltilene kadar transfer durdurulur. Uygunsuzluk düzeltileniyorsa, transfer iptal edilerek, mümkünse uygunsuzluğun video ve resimleriyle birlikte varsa dokümanlar kılavuz kaptanca liman başkanlığına en kısa sürede bildirilir ve varsa bölgedeki gemi trafik hizmetleri merkezine transferin iptal edildiği bildirilir.

Kılavuzluk istasyonu

MADDE 9 - (1) Kılavuz kaptan istasyonları; barınma yerleri ve operasyon merkezi olmak üzere iki bölümden oluşur. Barınma yerleri ve operasyon merkezi ayrı konumlarda olabilir.

(2) Kılavuz kaptanların ve kılavuz botu personelinin barınma yerleri; personelin iyi şekilde dinlenebileceği, ilk yardım ekipmanı bulunan, iklimlendirme imkanına sahip, insani koşullara uygun, tuvalet ve banyo bulunan ve 24 saat sıcak su temin edilebilen mekanlar olacaktır.

(3) Operasyon Merkezinde, sabit hatlı telefon, Telsiz İstasyonu Ruhsatnamesi ile kayıt altına alınmış sabit VHF, rüzgâr, sıcaklık, nem ve basınç göstergeleri, bilgisayarlar, internet bağlantısı ve elektronik veya kâğıt harita bulunur.

(4) Operasyon Merkezinde VHF konuşmaları için kayıt sistemi tesis edilir ve bu kayıtlar en az 1 (bir) yıl saklanır.

(5) Kılavuzluk istasyonunu besleyecek jeneratör ile jeneratör devreye alınıncaya kadar sistemi besleyebilecek UPS bulundurulur.

Eğitim ve talimler

MADDE 10 – (1) Kılavuzluk hizmetinin emniyetli bir şekilde verilmesini gerçekleştirmek üzere kılavuz kaptanlar hariç diğer personel; kılavuz botunun barınma iskelesinde kılavuz kaptanı güvertesine kabul etmesinden tekrar iskeleye geri dönmesine kadar olan tüm safhaları içerecek şekilde “Kılavuz Kaptan Emniyetli Transfer Prosedürü” kapsamında İdare tarafından, ücreti kılavuzluk teşkilatlarınca karşılanacak eğitime tabi tutulur. Prosedür kapsamında kılavuzluk hizmetinde fiilen görev alan tüm personel yirmi dört ayı geçmeyen aralıklarla bu eğitimlerini yeniler.

(2) Kılavuzluk hizmetinin verilmesinde seyir, can ve mal emniyeti açısından risklerin en aza indirilmesi adına kılavuzluk teşkilatları üç ayda bir olacak şekilde kılavuz kaptanlara ve diğer personele denize adam düşmesi talimi yaptırır. Talimler kılavuz kaptan veya kılavuz botu personelinin can emniyetini hiçbir koşulda tehlikeye atmayacak şekilde planlanır. Yapılan talimlere ilişkin video kaydı alınır ve kılavuz botu jurnaline kaydedilir. Bahse konu eğitimlerde insan formunda, can yeleği giydirilebilen en az 170 cm boyunda ve buna uygun kiloda, kurtarma yardım senaryolarına uygun şekilde üretilmiş maket (dummy) kullanılır.

(3) Kılavuz kaptanlara ve kılavuz botu personeline meri mevzuat kapsamında gerekli eğitimlerin verilmesinden ve talimlerin yaptırılmasından kılavuzluk teşkilatları sorumludur. Eğitim ve talim kayıtları gerektiğinde İdareye sunulmak üzere beş yıl süreyle saklanır.

(4) Kılavuz botlarında görev alacak tüm personel çalışacağı bölgede en az iki ay görevbaşı eğitimi almadan görevlendirilmez. Kılavuz bot kaptanları, benzer botlarda tekne kullanım tecrübesini haiz kaptanlar ya da kılavuz botlarında en az iki yıl çalışmış olanlar arasından seçilir ve kılavuz botlarında emniyetli kılavuz kaptan transfer prosedürlerine hâkim olarak görevbaşı yapar.

Denetim

MADDE 11 – (1) İdare veya ilgili liman başkanlığı, bu Yönerge kapsamında kılavuzluk teşkilatlarına yönelik şikâyete binaen veya resen her zaman denetleme yapma yetkisine sahiptir.

(2) Denetimler, İdare ve/veya ilgili liman başkanlığı tarafından görevlendirilecek en az iki kişiden oluşan bir komisyon tarafından yapılır.

(3) Bu Yönerge hükümleri çerçevesinde, mahallinde yapılan denetim sonucunda tespit edilen hususlara ilişkin komisyon tarafından rapor hazırlanarak İdareye sunulur.

(4) Denetime tabi tutulan kılavuzluk teşkilatları, mahallinde yapılacak denetimde her türlü bilgi, belge, araç, gereç ve teçhizatı temin etmekle yükümlüdür.

(5) Denetimler sonucunda, bu Yönerge hükümlerine aykırı fiilleri tespit edilenler hakkında ilgili mevzuatı uyarınca idari yaptırım uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Diğer hükümler

MADDE 12 – (1) İdare, gemi trafiğinin yılda yüz gemiden az olmasından dolayı kılavuzluk hizmeti yoğunluğunun düşük olduğu ve bu nedenle uygun özellikte kılavuz botu temininin mümkün olmadığı yerlerde kılavuz botu gereklilikleri bakımından farklı düzenlemeler yapabilir.

(2) Kılavuz kaptan olarak yetkilendirilmek için staj veya görevbaşı eğitimi yapan kişilere de bu Yönergede kılavuz kaptanlar için belirlenen tüm koşullar sağlanacaktır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin 5 inci maddesinin altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu ve onuncu fıkralarında belirtilen şartlar ile bu Yönergenin ekinin 3 numaralı maddesinin (c)’sinde belirtilen denizden adam alma donanımını sağlayamayan mevcut kılavuz

botları bu Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki ilk kara sörveyinde bu şartları yerine getirir ancak bu gerekliliği ilk kara sörveyine kadar sağlamak amacıyla bu Yönergenin ekinin 3 numaralı maddesinin (ç)'sinde belirtilen denizden adam alma donanımını bu Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir hafta içerisinde sağlar.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönerge 1/7/2024 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönerge hükümlerini Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yürütür.

EK- KILAVUZ BOTU DENETİM LİSTESİ (İDARİ LİMAN SEFERİ)

(17/11/2009 tarihli ve 27409 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Gemilerin Teknik Yönetmeliği uyarınca Sefer Bölgesi, “İdari Liman Seferi” olan kılavuz botları haricindeki kılavuz botları; aşağıda belirtilenlere ilave olarak aynı Yönetmeliğin “Ulusal Sefer Yapan Yük ve Hizmet Gemileri Denetim Listesi” başlıklı Ek-11’inde belirtilen şartları da sağlar.)

1. SERTİFİKALAR

- a) Tonaj Sertifikası
- b) Denize Elverişlilik Belgesi
- c) Gemi Tasdiknamesi (18 GT ve üzeri veya tescilli olanlar) veya Bağlama Kütüğü Ruhsatnamesi
- ç) Gemiadamı Donatımında Asgari Emniyet Belgesi (50 NT üzeri olanlar)
- d) Gemi İstasyonu Ruhsatnamesi

2. DOKÜMANLAR

- a) Güverte Jurnalı ile tam boyu 24 m ve üzeri olanlar için Makine Jurnalı
- b) Denizcilik Yayınları;
 - Denizde Canlı Kalabilme El Kitabı,
 - Denizde Çatışmayı Önleme Yönetmeliği ve COLREG 72 Sözleşmesinin güncel metni,
 - Haritalar (Sefer bölgesine uygun olmalıdır).
- c) Diğer Dokümanlar;
 - Yönergenin 10 uncu maddesinde belirtilen eğitim kayıtları,
 - Kılavuz Kaptan Emniyetli Transfer Prosedürü,
 - Can kurtarma teçhizatı kontrol ve bakım prosedürü ve kayıtları,
 - Vardiya Planı.

3. CAN EMNİYETİ

- a) Can yelekleri (kişi başına 1 adet),
- b) Can simitleri (en az biri ışıklı ve savlolulmalı);
 - 8 m’den küçük olanlarda 2 adet,
 - 8-24 m arası olanlarda 4 adet,
 - 24 m’den büyük olanlarda ise 6 adet.
- c) Kılavuz botlarında; kepçe formunda veya kepçe formunu alabilen esnek ve hafif malzemedan imal edilmiş, kazazedeyi kucaklamaya yakın bir pozisyonda içine alabilen ve bunun için de yeterince suya dalabilen, kazazedanın vücuduna zarar vermeyecek ve içinde su tutmayacak tasarım ve malzemedan yapılmış, gerektiğinde elle de kumanda edilebilecek şekilde teknenin uygun yerinde monteli hidrolik tahrikli veya elektrikli denizden adam alma donanımı,
 - ç) Tam boyu 15 m’den küçüklerde tercihen; bu maddenin c’inde belirtilen özellikleri haiz hidrolik tahrikli veya elektrikli denizden adam alma donanımı yerine elle kumanda edilen denizden adam alma donanımı,
 - d) Denizdeki kazazedanın teknedan emniyetli bir mesafede tutularak teknenin istenilen bölgesine getirilmesini sağlamak için en az 3 m uzunluğunda, iç içe geçebilir ve hafif, uygun tasarımda ve malzemedan kurtarma kancası,
 - e) Gece koşullarında 800 m menzile, 80 m’lik görüş mesafesini aydınlatma kapasitesine sahip, yatayda en az 350° dikeyde ise asgari 30° dönüş açısına sahip ve CE belgeli hareketli arama feneri (searchlight),
 - f) Uygun yedekleme halatı,

- g) Şarjlı ışıldak ve el feneri,
- ğ) Acil aydınlatma (kaçış yolları, toplanma mahalleri koridorlar, köprüüstü, makine dairesi, dümen dairesi olanlar),
- h) Acil güç kaynağı (makine dairesi dışında akü veya jeneratör),
- ı) 2 adet ısı koruyucu elbise, ilk yardım seti, boyunluk, medikal oksijen tüpü ve en az üç noktadan sabitleme tertibatlı sedye,
- i) Kaplinler, dişliler, V kayış kasnakların üzerine muhafaza.

4. SEYİR EMNİYETİ

- a) Sabit VHF,
- b) Denizde Çatışmayı Önleme Yönetmeliğine uygun seyir fenerleri ile ses ve işaretleri,
- c) Dürbün,
- ç) Dümenci pusulası.

5. DENİZ KİRLİLİĞİNİ ÖNLEME

- a) Yeterli pis su tankı,
- b) Sintine pompası ve sintine seviye alarmı,
- c) Uygun yerlere asılan çöp uyarıcı kartlar (Tam boyu 12 metreden büyük olan botlar için zorunludur).

6. YANGIN GÜVENLİĞİ

- a) Yangın muslukları: Bütün mahallere ulaşabilecek şekilde ayarlanmalı ve korunan mahallerin girişlerinin yakınlarına yerleştirilmelidir (Tam boyu 15 m ve üzeri olan botlar için zorunludur.).
- b) Yangın hortumları (Tam boyu 15 m ve üzeri olan botlar için zorunludur.).
- c) Nozullar: Makine mahallindeki nozullar çift fonksiyonlu (sprey/jet) tipte olmalıdır. (Tam boyu 15 m ve üzeri botlar için zorunludur).
- ç) Portatif yangın söndürücüler: Her biri en az 6 kg kapasiteli olmalıdır, yaşam mahalleri kontrol istasyonları ve makine mahallerine uygun tipte ve İdarenin yeterli bulacağı sayıda temin edilmelidir.
- d) Yakıt valfleri için uzaktan kapama tertibatları yapılması gerekir (Kapasitesi 500 lt ve üzerindeki yakıt tankları için zorunludur.).
- e) Yangın pompaları:
 - Tam boyu 15 m ve üzeri için bağımsız veya sevk motoru ile tahrikli olması zorunludur.
 - Tam boyu 15 m altı gemilerde bir el pompası yeterlidir.
- f) Tüm egzoz devrelerine izolasyon yapılmalıdır.
- g) Eğer var ise, mutfaktaki davlumbaz yağ tutucu filtre ile donatılmalıdır.
- ğ) Akü altlarına kurşun veya fiber havuz yapılmalıdır.
- h) Yakıt ve yağ tanklarına ait hava fırarlar ile alev tutucu tel bulunması zorunludur.
- ı) Havalandırma kanalları ve manikaları hava kesme klapeleri ile donatılmalıdır.
- i) Tank seviye göstergeleri muhafaza altına alınmalıdır.